OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lausunto

11.10.2024

VN/3578/2024
VN/3578/2024-OKM-48

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:n muuttamisesta (HE 132/2024 vp)

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tarpeellisena selkeyttää niin kutsuttua sijaispätevyyttä koskevaa säädöstä. Esitys tasa-arvoistaa erilaisilla koulutuspoluilla sosiaalityöntekijän ammattiin tähtäävien opiskelijoiden asemaa ja tukee hallituksen korkeakoulutuspoliittisia tavoitteita korkeakoulutuksen kasautumisen vähentämiseksi ja helpottaa työvoiman saatavuutta. Tavoitteena on vapauttaa korkeakoulutuksen resursseja eli tutkintoon johtavan koulutuksen aloituspaikkoja ensikertalaisten opiskelijoiden käyttöön. Tämä edellyttää mm. korkeakoulujen jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan hyödyntämistä ja kelpoisuuksien ja koulutuspolkujen tarkastelua eri hallinnonaloilla siten, että tarve suorittaa useampia samantasoisia korkeakoulututkintoja vähenee. Osaamisen tasovaatimuksia ei kuitenkaan alenneta eikä koulutuksen laadusta tingitä.

Perus- ja aineopintojen laajuudesta säädetään valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksesta (794/2004). Perus- ja aineopintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Sosiaalityön perus- ja aineopinnot suoritetaan osana kandidaatin tutkintoa ja syventävät pääaineopinnot osana maisterin tutkintoa. Yliopistolain (558/2009) 7 §:n mukaan yliopistot voivat järjestää tutkintojen osia sisältävää koulutusta avoimena yliopisto-opetuksena. Tällöin yliopisto myöntää ajallisesti ja sisällöllisesti rajatun oikeuden suorittaa yliopiston tutkintoihin kuuluvia opintoja. Tutkintoihin kuuluvat opinnot ovat yliopistojen tutkinnoista annetun valtioneuvoston asetuksen (794/2004) mukaan asianomaisen yliopiston koulutusvastuuseen kuuluvia, tutkintosäännön mukaisia ja tutkintovaatimuksissa määriteltyjä opintoja. Sosiaalityön aineopinnot ovat näin ollen tavoitteiltaan ja vaativuustasoltaan samanlaiset opinnot kuin tutkintoon johtavassa koulutuksessa, vaikka ne suoritettaisiin avoimena yliopisto-opetuksena.

Sijaispätevyys ei voimassa olevien säännösten mukaan edellytä ammattiin opiskelevalta henkilöltä korkeakoulututkinnon (kandidaatin tutkinnon) suorittamista. Uuden säännöksen tarkoittamalta henkilöltä, joka suorittaisi samat sosiaalityön perus- ja aineopinnot esimerkiksi avoimina yliopisto-

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi

opintoina, edellytettäisiin lisäksi soveltuva korkeakoulututkinto tai ammattikorkeakoulututkinto eli koulutusvaatimukset olisivat tältä osin korkeammat. Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriötä kiinnittämään tähän huomiota ammattihenkilölainsäädännön uudistamisen yhteydessä, mutta ei ole pitänyt sitä esteenä lainsäädännölle, koska soveltuvan korkeakoulututkinnon edellyttäminen sijaisilta voi olla perusteltua asiakasturvallisuuden näkökulmasta.

Opetusneuvos Sanna Hirsivaara

Jakelu Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Emmi Venäläinen
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto, Jonna Korhonen
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto, Sirkku Linna